

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/43/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2715204123
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2715204123.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. V., nar. X.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Senici, dieťa rodičov: matka - T. V., nar. X.X.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX U., zastúpená: Mgr. Zuzana Brňák Bojkovská, advokátka, Gessayova 14, 851 01 Bratislava a otec - X. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., A. XXX, X. X, Česká republika, zastúpený: JUDr. Alena Arbetová, advokátka, Námestie sv. Martina 3A, 908 51 Holíč, o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 6P/132/2015 - 110 zo dňa 27. apríla 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa r u š í a vec sa mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie zamietol návrh na zvýšenie výživného, ktorý podala matka a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhu na zvýšenie výživného nie je možné vyhovieť vzhľadom na zmeny pomerov, ktoré v súhrne neodôvodňujú zvýšenie výživného. Poukázal na posledné rozhodnutie o výživnom OS Skalica č. k. 6P/4/2011-121 zo dňa 23.3.2011 a odôvodňoval aké v súčasnosti nastali zmeny od ostatného rozhodnutia: a) U maloletého X. poukázal, že zmena nastala prechodom na vyšší stupeň školského systému, že je žiakom 2. ročníka základnej školy, že navštevuje výtvarný krúžok, čím vzrástli náklady na jeho výživu, školské potreby a záľuby, potreby primerané veku. Pri ostatnom určovaní výživného mal. X. navštevoval materskú školu a preto prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému je považovaný za objektívnu skutočnosť, ku ktorej došlo k zmene pomerov. Pri zdravotnom stave mal. X., pri ostatnom rozhodnutí o výživnom vychádzal súd z toho, že mal zdravotné problémy s chodidlami a používal špeciálnu zdravotnú obuv, tento problém však už teraz nemá. Pribudol však na druhej strane režim alergika, prieduškovej astmy, nádchy, atopického ekzému, ale tu uzavrel súd I. inštancie, že podstatná zmena pomerov nenastala. b) U matky nastala zmena pomerov tým, že pri ostatnej úprave výživného bol jej príjem 64,80 eur netto a dávky v hmotnej núdzi 36,76 eur, v súčasnosti je to 463,56 eur, teda nárast príjmu o 361,94 eur a poberanie prídavku na dieťa vo výške 23,52 eur. Prihliadol, že matka sa stará o maloletého osobne, čím sa podieľa na jeho výžive. c) U otca pri zmene pomerov poukázal na pribudnutie jednej vyživovacej povinnosti k mal. V., nar. XX.XX.XXXX, teda celkove má otec dve vyživovacie povinnosti. Jeho priateľka je na rodičovskej dovolenke. Otec žije sám v jednoizbovom byte. Narástol mu príjem oproti poslednej úprave výživného o 3.688,30 Kč, pretože predtým mal 14.767 Kč netto a v súčasnosti priemerný mesačný príjem 18.455,30 Kč.

3. Súd I. inštancie mal teda v konaní preukázanú podstatnú (výraznú) zmenu pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu, tak ako vyššie popísal nasledovne: na strane oprávneného maloletého X. prechod na vyšší stupeň školského systému (čo by samo o sebe odôvodňovalo zvýšenie výživného),

na strane matky nastal nárast v jej príjmoch a na strane otca taktiež nárast v jeho príjmoch, ale pribudla mu jedna vyživovacia povinnosť k mal. V. (čo by samo o sebe zase odôvodňovalo zníženie výživného). Všetky tieto štyri podstatné zmeny pomerov sú vo vzájomnom pomere sa vyvažujúcom, teda nárast príjmu matky a nárast príjmu otca sú vo vyváženom pomere (dokonca u matky je zaznamenaný vyšší nárast príjmu ako u otca) a prechod mal. X. na vyšší stupeň školského systému je zase vyvážený novou vyživovacou povinnosťou otca k mal. V., odhládnuv od ďalšej vyživovacej povinnosti otca k nevydatej matke mal V.. Prihliadnuc na všetky tieto podstatné zmeny pomerov (ktoré sú len v smere vzájomne sa vyvažujúcich faktorov) má súd za to, že nie je možné návrhu na zvýšenie výživného vyhovieť, nakoľko v súhrne si to zmena pomerov nevyžaduje a je potrebné okrem zmeny pomerov na strane maloletého X. prihliadnuť i na zmenu pomerov na strane povinných, teda obidvoch rodičov tak, ako ich súd vyššie popísal. Keďže zmena pomerov na strane otca, matky i maloletého dieťaťa pri hodnotení všetkých zákonom stanovených kritérií neodôvodňuje zvýšenie výživného, súd návrh matky zamietol.

4. Proti rozsudku súdu I. inštancie podala odvolanie matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Vo svojom odvolaní uvádza, že súd konštatuje zmenu pomerov, prechod z materskej školy do školy. V otázke zdravotného stavu konajúci súd uzatvára, že nedošlo k jeho podstatnej zmene, len sa zmenili zdravotné problémy maloletého. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, podľa akého dôkazu dospel súd k tomuto konštatovaniu, zhoršenie zdravotného stavu maloletého je čisto medicínska otázka, na ktorú súd nemá potrebné odborné znalosti. Podotýka, že režim alergika a s tým spojená liečba je násobne vyššia ako nákup ortopedických pomôcok, rozdiel v týchto nákladoch konajúcich súd vôbec nezohľadnil. Na strane matky súd konštatoval zmenu pomerov, a to zvýšením príjmu. V čase keď súd rozhodoval naposledy o zmene výživného, nemala matka stály pracovný pomer, pracovala na dohodu a poberala dávky sociálneho poistenia. Z tohto príjmu bolo nemožné, aby matka užívala sama seba a maloletého X., preto si našla zamestnanie v ktorom pobera príjem vo výške 463,56 eur. Súd nezohľadnil zmenu pomerov - presťahovanie sa do nájomného bytu, ktorý dostala matka pridelený od mesta U. a s tým súvisiace zvýšené výdavky matky na bývanie. Keď súd rozhodoval naposledy o zmene výživného, matka žila s maloletým v spoločnej domácnosti u svojich rodičov, tam mala matka s maloletým spoločnú izbu. Matka požiadala mesto U. o pridelenie 2-izbového nájomného bytu, v ktorom aj v súčasnosti žije. Súd na strane otca konštatoval zmenu pomerov, a to vznik vyživovacej povinnosti k maloletému V., ktorý sa narodil XX.XX.XXXX. Výdavky na maloletého V. otec deklaruje vo výške 4.350 Kč/mesiac. V tejto sume nie sú zahrnuté tie výdavky na maloletého V., ktoré odporca označil ako jednorazové. Podľa rozpisu výdavkov na maloletého V., ktorý má k dnešnému dňu 8 mesiacov, sú náklady odporcu na toto dieťa o 2.050 Kč vyššie ako na maloletého X., ktorý má k dnešnému dňu 8,5 roka. Odporca, napriek výzve súdu, nedokázal počas konania preukázať výšku príjmu matky maloletého V.. V konaní na poslednom pojednávaní predložil potvrdenie o výške poberaného rodičovského príspevku vo výške 3.201 Kč, ktorý matka maloletého V. pobera od 8.4.2016, o príjme matky V. pred 8.4.2016 neexistuje žiaden doklad. Do pojednávania dňa 16.3.2016 odporca tvrdil, že nemá ani súdom ani dohodou určenú vyživovaciu povinnosť k maloletému V., napriek tomu však na pojednávaní dňa 16.3.2016 predložil súdu listiny, podľa ktorých sa s matkou maloletého V. dohodol o platení výživného na maloletého V. v sume 2.000 Kč dňa 16.2.2016 a predložil doklady, z ktorých vyplýva, že za mesiace 11/2015, 12/2015 a 1/2016 zaplatil odporca matke maloletého V. sumu 6.000 Kč, po 2.000 Kč za každý vyššie uvedený mesiac. Z dokladov, ktoré predložil súdu odporca vyplýva, že za mesiace 11/2015, 12/2015 a 1/2016 zaplatil odporca titulom výživného matke maloletého V. sumu 6.350 Kč. Skutočnosť, že odporca poskytol titulom výživného na maloletého V. sumu 6.350 Kč pri odporcom deklarovanom príjme 17.229 Kč naznačuje, že odporca má pravdepodobne aj iné príjmy. Odporca disponuje dostatkom financií a zvýšenie výživného o požadovaných 1.000 Kč by bez akejkoľvek zásadnej zmeny jeho pomerov dokázal bez problémov platiť. Súd však neposúdil odporcom predložené dokumenty kriticky, nezaoberal sa posúdením oprávnenosti neprimeranej výšky výdavkov na maloletého V. v porovnaní s výškou výživného na maloletého X. v zmysle odporcom predložených dokladov, nezobral ani do úvahy fakt, že na strane odporcu došlo aj k zvýšeniu príjmu o 3.688,30 Kč mesačne. Žiada preto odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec na nové konanie.

5. Vyjadrenie k odvolaniu matky podal otec maloletého dieťaťa. S rozsudkom súdu I. inštancie sa plne stotožňuje. Matka sa nestotožnila s výrokom súdu, a to z dôvodu, že odmieta vznik ďalších vyživovacích povinností na strane otca, tieto nepovažuje za zmenu pomerov, odôvodňujúcu zníženie určeného výživného. Sama však znova poukazuje na tie isté okolnosti, ktoré by mali zmenu pomerov na strane syna X. odôvodňovať, hoci tie už boli zohľadnené v predchádzajúcich súdnych konaniach. Na náklady na ortopedické potreby maloletého X. poukazovala matka už v súdnom konaní vedenom na

Okresnom súde Skalica pod č. k. 5P/108/2012, čo bolo pri určení výživného zohľadnené ako aj náklady na alergiu. V zmysle platnej právnej úpravy môže súd pri určení výživného vychádzať len z aktuálnej zmeny pomerov, ku ktorej prišlo v súvislosti so zdravotným stavom maloletého. Nakoľko maloletý už nepotrebuje ortopedické pomôcky, prišlo k zníženiu nákladov na strane matky. Pri predchádzajúcich konaniach prezentovala ortopedickú obuv maloletého s nádychom jej exkluzivity, a teda aj vysokej ceny. Keď tento náklad odpadol, už uvádza, že jej cena nebola zasa až tak vysoká. Zo skutkového stavu, ktorý matka bezdôvodne odmieta, je teda zrejmé, že k zmene pomerov prišlo na strane syna, matky (zvýšenie príjmu), ale aj na strane otca. Matka sa domnieva, že syn X. má prednosť pred synom V., čo je neprijateľným už len vzhľadom na koncepciu rodinného práva. Matka syna V. je na rodičovskej dovolenke, a teda náklady, ktorými sa podieľa na jeho výžive spočívajú nielen na pravidelnej výžive, ale aj na nákupe pre dojča typických vecí, ako kočík, kolíska alebo aj tých pravidelných a osobitných ako plienky. Syna X. má rád. Okrem výživného mu kupuje darčeky k sviatkom, chodia spolu na výlety. V zmysle ust. § 78 ZoR k zmene rozhodnutia môže prísť, ak sa zmenia pomery. Súd okrem okolností odôvodňujúcich zmenu výživného akýmkoľvek smerom, zároveň je povinný tieto okolnosti vzájomne porovnať a vyhodnotiť. Na strane matky syna X. sa zmenila jej životná úroveň, keď prišlo k podstatnému nárastu jej príjmu. A to dokonca aj o prémie, ktoré matka pozabudla vo svojich podaniach uviesť. Matka podala návrh na zmenu výživného z dôvodu nástupu syna X. do školy, a teda nárastov nákladov na vzdelávanie až dňa 4.6.2015, teda minimálne 9 mesiacov potom ako reálne synovi deklarované školské pomôcky zakúpila. Odborná verejnosť spoločne s dlhodobou súdnou praxou vznik ďalších vyživovacích povinností na strane povinného považujú za takú zmenu, ktorá má za následok zníženie výživného voči ďalším oprávneným. Matka podstatnú zmenu svojho príjmu, a teda aj zmenu životnej úrovne, a to niekoľkonásobnú, uvádza len akoby okrajovo. Okrem príjmu zvýšeného o takmer 80 %, aktuálne vo výške priemerne 463,53 eur, matka poberá daňový bonus (21,41 eur/mes.) a prídavok na dieťa (23,52 eur/mes.). Navyše okrem sumáru vyššie uvedených príjmov dostáva matka aj prémie. Uvedené je zrejmé práve z výplatného lístku, kde okrem mzdy za mesiac 3/2016, boli matke priznané prémie vo výške 150 eur. Dňa 31.10.2015 sa mu narodil syn V., voči ktorému mu vznikla nová vyživovacia povinnosť v zmysle ust. § 62 ZoR. Zároveň mu vznikla aj vyživovacia povinnosť voči matke narodeného dieťaťa. Súd pri vzájomnom porovnávaní okolností, ktoré sa menili vychádzal aj zo vzniku nových vyživovacích povinností, ktoré sú samé o sebe (v zmysle súdnej praxe a odbornej verejnosti) dôvodom na zníženie existujúcich vyživovacích povinností. Matka maloletého V. bola na materskej dovolenke a od 4/2016 nastúpila na rodičovskú dovolenku. V Českej republike neexistuje nárok rodiča na žiadny príspevok pri narodení dieťaťa. Matka syna V. bola na materskej dovolenke, čo nepriamo dokazuje aj predložený doklad. Ak by matka syna V. na materskej nebola, nemohla by byť následne poberateľom rodičovského príspevku. Doklad o materskej predložiť nemohol, nakoľko mu ho matka maloletého V. nechcela poskytnúť, avšak dôkaz o materskej na súd doručil, čo je dostatočným dôkazom o vzniku vyživovacej povinnosti podľa ust. § 74 a § 62 ZoR. Matka maloletého X. porovnáva platenie výživného na synov. Zabúda však na podstatný fakt, a to práve príjem matky maloletého V., ktorý je neporovnateľným s jej príjmom. Zmeny odôvodňujúce zníženie výživného oproti pôvodnému rozhodnutiu: - príjem matky sa zvýšil zo sumy 64,80 eur na 463,56 eur plus prémie vo výške 150 eur, rodičovský príspevok a daňový bonus; maloletý už nepoužíva ortopedické pomôcky; náklady v súvislosti s predchádzajúcim bývaním (2P/49/2011) 170 eur mesačne, v súčasnosti sumu 111,32 mesačne; narodil sa mu syn V., voči ktorému má zákonnú vyživovaciu povinnosť podľa § 62 ZoR; v dôsledku nástupu matky maloletého V. na materskú, mu vznikla vyživovacia povinnosť voči nevydatej matke podľa § 74 ZoR; synovi X. odpadli niektoré náklady - školné, ktoré sa znížilo zo sumy 12 eur mesačne na 0 eur mesačne. Zmeny odôvodňujúce zvýšenie výživného na strane syna X.: - nástup na ZŠ; nárast nákladov na stravu mimo domu zo sumy 22 eur na sumu 25 eur; nárast jeho príjmu. Navrhuje preto, aby Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozsudok súdu I. inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa Civilného mimosporového poriadku zák. č. 161/2015 Z.z. (ďalej len CMP) účinného od 01.07.2016. Podľa § 395, ods. 1 a 2 CMP, ak § 396 neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkmi, v

ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné.

8. Podľa § 78 ods. 1 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

9. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle cit. ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného dieťaťa alebo povinného rodiča, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Za podstatnú zmenu pomerov na strane povinného rodiča pôjde v tom prípade, ak sa zvýši (alebo zníži) jeho čistý príjem, prípadne jeho majetok, čo ovplyvní celkovú situáciu povinného a to nie len na krátky čas.

10. Zmenu pomerov u maloletého dieťaťa je však možné zohľadniť pri zvyšovaní výživného za predpokladu, že to umožňujú zárobkové a majetkové možnosti a schopnosti povinného otca. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. Rozsah určenej vyživovacej povinnosti však zásadne závisí aj od reálnych možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča. Teda ak má povinný rodič nižší príjem, dieťa dostáva menej (hoci jeho potreby sú väčšie) a rodič s vysokým príjmom sa podieľa na výživnom vo vyššej miere a je reálne, že sa nepodieľa len na najzákladnejších potrebách dieťaťa, ale aj na jeho ďalších potrebách.

11. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí pre nich, že dieťa sa má podieľať na životnej úrovni každého svojho rodiča. Životnú úroveň však pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná dôkazmi. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov (účty za mobilný telefón, za internet, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenia a pod.). Významnou tiež môže byť výška prevzatého hypotekárneho úveru, pretože nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne hypotekárny úver záujemcovi, ktorý dostatočne nepreukáže schopnosť ho splácať v určenej výške. Pri skúmaní položky úveru je tiež dôležité zistiť, na aký účel bol úver poskytnutý, napr. kúpa bytu, auta, domu atď., na aké obdobie boli splátky rozpočítané. Zanedbateľnú tiež výpovednú hodnotu má skutočnosť, na akom vozidle rodič jazdí, aké sú mesačné náklady na toto vozidlo, kde býva, aké má koníčky, či sú finančné náročné alebo nie. Hospodárenie rodiča by malo byť preukázané dostatočne, transparentne. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia, tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti ako je fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, skúsenosti v odbore, atď. Možnosti rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti ako je dopyt na trhu, ohodnotenie rovnakej pozície, pre posúdenie možnosti a schopnosti povinného rodiča, teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané o. i. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaným vedomostí a pracovných skúseností. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, musí skúmať či sa tak stalo z dôležitého dôvodu, či to boli organizačné dôvody, zdravotné, zmenou bydliska atď. Príjem rodiča predstavuje tiež práca nadčas, ktorú je treba zohľadniť do určitej miery, tiež zvýšené osobné vypätie rodiča a skutočnosť, že s prácou nadčas nemožno dlhodobo počítať ako s obligatným činiteľom. Do príjmu rodiča v pracovnom pomere sa zohľadnia aj benefity z pracovného pomeru ako sú diéty, poskytnuté finančné náhrady, napr. za auto, mobilný telefón tak, že ich súd započíta ako faktúry

určujúce životnú úroveň rodiča. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča treba posudzovať vždy komplexne a najlepším ukazovateľom je práve životná úroveň rodiča.

12. Predmetom konania je zvýšenie výživného na návrh matky, ktorý si podala ešte 4.6.2015. Už vo svojom návrhu poukázala, že od posledného rozhodnutia, tzn. OS Skalica č. k. 6P/4/2011-121 zo dňa 23.3.2011 sa zmenili pomery tým, že 1.9.2014 nastúpil mal. X. na ZŠ v U., podstatne sa zvýšili náklady matky na maloletého práve s nástupom do školy (zakúpenie zošitov, kníh, cvičebného úboru, tenisiek), pričom bolo potrebné nakúpiť aj písací stôl a nábytok na uskladnenie pomôcok do školy. Poukázala tiež na fyzický rast maloletého, keď sa zvýšili náklady na ošatenie a náklady na stravu. Mal. X. chodí v škole na obedy, potom do družiny, vo voľnom čase navštevuje výtvarný krúžok, v rámci vyučovania absolvuje plavecký krúžok. X. má však zdravotné problémy, je alergik na roztoče, plesne, trávy a pele niektorých druhov stromov, preto užíva lieky na alergiu a podporu imunity. Maloletý musí tiež používať ortopedické pomôcky na nohy. Náklady na mal. X. vyčíslila už v návrhu a poukázala, že sa chcela dohodnúť o zvýšení výživného mimosúdne, preto odposlala otcovi listy 6.4.2014 a 8.8.2014, na čo však nereagoval. Mal. X. otec nenakupuje žiadne iné veci a hračky okrem toho, že posielal výživné na účet a s X. sa kontaktuje len písomne. Otec v konaní predložil zápis o určení otcovstva k nenarodenému dieťaťu z matky D. Z., nar. XX.X.XXXX zo dňa 30.9.2015. Jeho právna zástupkyňa zaslala potom výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s nákladmi na mal. V., ktorý sa nar. XX.XX.XXXX a vyplývajú z rodného listu je otcom X. F., nar. XX.XX.XXXX. Výdavky boli predložené v rozpise, neboli dokladované žiadnymi potvrdeniami, ani vyhlásením matky mal. V.. Matka mal. X. iadala zvýšiť výživné zo sumy 2.300 Kč na 3.300 Kč od 1.9.2014, odkedy maloletý nastúpil do školy. Sama vo svojej výpovedi ešte poukazovala, že zvýšenie výživného odôvodňuje nástupom do 1. ročníka ZŠ a podala návrh až potom, čo sa otec neozval na jej písomné návrhy na dohodu o zvýšení výživného. V čase vypočutia 13.1.2016 už mal. X. navštevoval 2. ročník ZŠ, chodil do výtvarného krúžku, kde platil 5 eur/mesačne. K zdravotnému stavu uvádzala, že je alergik a užíva aj lieky na podporu imunity a naďalej nakupuje ortopedickú obuv pre problém s plochými nohami mal. X.. Vtedy poukazoval otec na pojednávaní, že jeho priemerný zárobok je 17.228,83 Kč, že sa mu XX.XX.XXXX narodil syn V., že s matkou mal. V. nežijú v spoločnej domácnosti, stretávajú sa každý deň a zabezpečuje jeho výživu, nakupuje mu oblečenie, stravu a zabezpečil detskú výbavičku. Jeho priateľka je momentálne na materskej dovolenke. Uvádzal, že na mal. X. platí pravidelne 2.300 Kč. Tvrdil, že mu darčeky posielal, že mu kupuje aj oblečenie a topánky a nemá žiadne informácie o jeho zdravotnom stave. Tvrdil, že sa informuje o zdravotnom stave u jeho lekárky. Na ďalší dotaz právnej zástupkyne matky uvádzal, že v roku 2015 syna navštívil jedenkrát. Bolo to z toho dôvodu, že mali s matkou maloletého problémy pri stretávaní.

13. Súd I. inštancie odročoval pojednávanie z toho dôvodu, aby boli predložené aktuálne lekárske správy na mal. X., potvrdenie o príjme otcovej priateľky, pričom z potvrdenia o návšteve školy bolo zistené, že je žiakom 2.B ZŠ v šk. roku 2015/2016. Bolo predložené potvrdenie o zárobku za rok 2015 o mzde matky za jednotlivé mesiace - hrubá mzda, čistá mzda, daň, poisťné v rozpise. Boli predložené potvrdenia o nemocenských dávkach matky v prípade PN. V súvislosti so zdravotným stavom maloletého bola predložená lekárska správa praktickej lekárky MUDr. Q. pre deti, ktorá potvrdzuje, že je v starostlivosti imunologičky MUDr. Q.. Je nastavený na liečbu protialergickú a inhalačnú v evidencii viacernej diagnózy, dominujúca je astma priedušková, alergická nádcha, atopický ekzém, dysbalancia v zložkách imunity. Lekárka sa vyjadrovala, že zdravotný stav vyžaduje pravidelné podávanie liekov, koža denné ošetrovanie emolienami, kúpele v olejových preparátoch a používanie protektívnej kozmetiky, ktoré prostriedky všetky nie sú hrazené zo zdravotného poistenia a matka ich musí nakupovať. Ako doplnkovú liečbu má mal. X. odporúčené vitamíny, probiotiká a preparáty na podporu imunity. Znovu ich musí matka nakupovať bez úhrady zdravotnej poisťovne. Dieťa býva často chorľavé pre zápal horných a dolných dýchacích ciest.

14. Právnu zástupkyňou otca bola založená do spisu dohoda otca s matkou mal. V. F. D. Z. zo dňa 13.2.2016 o výške výživného na mal. V. zo strany otca 2.000 Kč. V spise sa nachádza zárobok otca v prehľade hrubej mzdy, dávok sociálnych, poisťného, čistej mzdy za každý mesiac jednotlivo od 9/2015 až 3/2016. Matka mal. V. D. Z. na základe oznámenia o priznaní dávky sociálnej podpory poberá 3.201 Kč od 8.4.2016.

15. Vzhľadom na ust. § 78 ods. 1 mal súd porovnávať zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výživnom pre mal. X. vzhľadom na návrh matky. Mal sa zamerať na okolnosti dôležité

pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodnutia ako aj v čase nového rozhodnutia. Je potrebné vychádzať z toho, že iba závažnejšia zmena pomerov odôvodňuje zmeniť rozhodnutie o výživnom.

16. V danom prípade podstatná zmena pomerov nastala predovšetkým u mal. X., pretože naposledy určené výživné bolo rozsudkom z 23.3.2011 a v čase rozhodovania súdu I. inštancie, keď zamietol návrh na zvýšenie výživného bolo 27.4.2016, tzn. že od posledného rozhodnutia uplynulo 5 rokov. Už samotné uplynutie 5 rokov u mal. X. je dôvodom k tomu, že nastala skutočnosť zmeny pomerov samotným rastom maloletého, jeho zvýšenými výdavkami na ošatenie, stravu, teda celkové zabezpečenie výživy bez ohľadu na to, či by sa k tomu pridružili ďalšie okolnosti opodstatňujúce zvýšenie výživného ako napr. zdravotný stav alebo iné výdavky v súvislosti s jeho nástupom na základnú školu (od 1.9.2014), ako aj výdavky v súvislosti s jeho záľubami, navštevovaním krúžkov a podobne. Súd I. inštancie však v súvislosti s touto okolnosťou poukázal, že je už žiakom 2. ročníka ZŠ a že v čase ostatného rozhodnutia navštevoval materskú školu a prechod medzi jednotlivými stupňami školského systému je objektívnou skutočnosťou odôvodňujúcou zmenu pomerov, avšak pri zdravotných problémoch nerešpektujúc tak potvrdenie praktického lekára a nevyžadajúc si stanovisko odborného lekára - alergológa, imunológa, iba uzavrel, že podstatná zmena pomerov nenastala. Pri tejto konštatácii sa dopustil práve chyby tým, že zdravotný stav maloletého mal byť zisťovaný ďalej vzhľadom na potvrdenie praktickej lekárky, ktorá vo svojom prípise súdu poukázala na liečenie maloletého v imuno-alergologickej ambulancii MUDr. Q. v Skalici pre viacero diagnóz, pretože je nastavený na liečbu protialergickú a inhalačnú. Táto lekárka mala byť konkrétne dotazovaná na priebeh liečby, aktuálny zdravotný stav mal. X. a samozrejme na výdavky matky nekryté zdravotnou poisťovňou v súvislosti s týmto jeho zdravotným stavom. Závery súdu I. inštancie, že uzatvára, že podstatná zmena pomerov v súvislosti so zdravotným stavom nenastala, nie je správna a súd I. inštancie nedostatočne zistil skutkový stav, aby v tejto oblasti posúdil zmenu pomerov, tzn. zmenu zdravotného stavu mal. X.. Súd sa nielenže uspokojil iba s vyjadrením praktického lekára, ktorý poukázal na to, že je dieťa liečené v imuno-alergologickej ambulancii, ale navyše ani nepovažoval tento zdravotný stav za podstatnú zmenu pomerov. K tomuto sa môže vyjadriť iba odborný lekár - imunológ, ktorý má mal. X. v starostlivosti. Čo sa týka používania ortopedických pomôcok o nákladoch na zakúpenie treba takisto predkladať potvrdenia matkou o ich zakúpení, prípadne potvrdenie lekára o nutnosti ich používania a potom porovnať tieto náklady s nákladmi toho istého zdravotného problému pri ostatnom určovaní výživného.

17. Súd I. inštancie preto nemohol takýmto spôsobom vyrovnávať zmenu pomerov nárastom príjmu matky a ďalším nárastom príjmu otca a prírastkom jeho ďalšej vyživovacej povinnosti, a dávať ich do vzájomného pomeru prechodom X. na vyšší stupeň školského systému vyváženého novou vyživovacou povinnosťou otca. Navyše vôbec nezvažoval aktuálny zdravotný stav mal. X., čo bolo predložené vyjadreniami praktickej lekárky s ohľadom na jeho imunologickú liečbu. Preto jeho rozhodnutie treba považovať za nesprávne právne posúdené, keď síce aplikoval správne daný právny predpis, ale nezistil správne zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu rozhodnutia o výživnom s poukazom na ust. § 78 ZoR, pričom odvolací súd poukazuje na ust. § 35 CMP, keď je súd povinný zistiť skutočný stav veci a podľa ust. § 36 CMP je povinný vykonať aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

18. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu I. inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa ust. § 391 ods. 1 CSP.

19. Od posledného rozhodnutia uplynulo 5 rokov (OS Skalica č. k. 6P/4/2011-121 zo dňa 23.3.2011). Už samotné uplynutie 5 rokov u mal. X. je dôvodom k tomu, že nastala skutočnosť zmeny pomerov samotným rastom maloletého, jeho zvýšenými výdavkami na ošatenie, stravu, teda celkové zabezpečenie výživy bez ohľadu na to, či by sa k tomu pridružili ďalšie okolnosti opodstatňujúce zvýšenie výživného ako napr. zdravotný stav alebo výdavky v súvislosti s nástupom na ZŠ. Maloletý v čase rozhodovania súdu I. inštancie bol žiakom 2. ročníka ZŠ a v čase ostatného rozhodnutia o výživnom navštevoval materskú školu. V ďalšom konaní súd I. inštancie doplní dokazovanie za účelom dôvodu zmeny pomerov u mal. dieťaťa, a to zhoršenie zdravotného stavu maloletého. U odbornej lekárky maloletého v imuno-alergologickej ambulancii MUDr. Q. v Skalici, kde je liečený pre viacero diagnóz a je nastavený na liečbu protialergickú a inhalačnú, dotazom zistí priebeh liečby, aktuálny zdravotný stav, aká liečba je maloletému poskytovaná od začiatku, s akými nákladmi je spojená, aký liečebný režim má maloletý a ako tento vplýva na vývoj maloletého. Čo sa týka používania ortopedických pomôcok, o nákladoch na zakúpenie treba takisto predkladať potvrdenia matkou o ich zakúpení, prípadne potvrdenie

lekára o nutnosti ich používania a potom porovnať tieto náklady s nákladmi toho istého zdravotného problému pri ostatnom určovaní výživného. Tak isto je potrebné zistiť a preukázať aj zvýšené náklady v súvislosti s nástupom na ZŠ a s ďalším pokračovaním na ZŠ (náklady učebných pomôcok, výdavky na rodičovské, družinu, či iné výdavky s aktivitami na škole). Samozrejme súd zistí aj záľubové aktivity maloletého a výdavky spojené s nimi preukáže matka. Vo výsluchu matka na to poukázala tak, že mal. X. navštevuje 2. ročník ZŠ, stravuje sa v škole, za obedy platí 25 eur mesačne. Navštevuje aj školskú družinu, za ktorú platí 7 eur mesačne. Pokiaľ ide o záujmové krúžky navštevuje výtvarný krúžok, za ktorý platí 30 eur polročne. Výtvarný krúžok navštevuje v rámci ZUŠ U.. V rámci ZUŠ má vybavený poukaz, na základe ktorého sú rôzne zľavy a úľavy, ale výdaje 5 eur mesačne platí. V súvislosti s nástupom mal. X. na ZŠ mala zvýšené výdaje.

20. Súd I. inštancie u rodičov zistí ich majetkové a zárobkové možnosti. Porovná ich príjmy oproti ostatnému rozhodovaniu o výživnom. U otca pri jeho druhej vyživovacej povinnosti zistí, ako reálne platí výživne, a to preukázaním platieb matke jeho ďalšieho mal. dieťaťa. Ďalej u neho zistí aké má iné výdavky, jeho zárobkové, sociálne a bytové pomery. U matky tak isto zistí zárobkové možnosti za dané obdobie rozhodujúce pre novú úpravu výživného, jej výdavky, sociálne a bytové pomery.

21. Až po takto doplnenom dokazovaní bude môcť posúdiť súd I. inštancie zmenu pomerov. Ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia a treba ho správne aplikovať vzhľadom na zistený skutočný stav vecí. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle cit. ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného dieťaťa alebo povinného rodiča, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Novú úpravu výživného treba posudzovať rozsahom určujúcich kritérií v ust. § 62 Zákona o rodine, možností a schopností rodičov, osobnou starostlivosťou toho z rodičov, ktorému je zverená a vecí súvisiacich so starostlivosťou o maloleté dieťa. Odvolací súd poukazuje na ust. § 35 CMP a na to, že súd je povinný zistiť skutočný stav vecí.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších zmien a doplnení).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul (ktorým bol upravený styk s maloletým), môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia miestne príslušnému súdu prvej inštancie.